

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО**

Факультет філології й журналістики імені Михайла Стельмаха
Кафедра журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**АВТОРСЬКА РАДІОПРОГРАМА ПРО СУЧАСНІ КНИЖКОВІ ТРЕНДИ
«BOOKVOICE»**

Студентки IV курсу, групи 4Ж
Освітньої програми *Журналістика*
Галузі знань *06 Журналістика*
Спеціальності *061 Журналістика*
Ступеня вищої освіти бакалавра
Заставнюк Анни Юріївни

Науковий керівник: Житарюк М. Г.,
кандидат філологічних наук, доктор наук із
соціальних комунікацій, професор

Розширена шкала _____

Кількість балів: ____ Оцінка: ECTS _____

Голова Екзаменаційної комісії _____

(підпис) (ініціали, прізвище)

Члени Екзаменаційної комісії _____

(підпис) (ініціали, прізвище)

_____ (підпис) (ініціали, прізвище)

_____ (підпис) (ініціали, прізвище) **Вінниця – 2026**

АНОТАЦІЯ

Заставнюк А. Авторська радіопрограма про сучасні книжкові тренди «BookVoice». Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, Вінниця, 2026.

Кваліфікаційна робота присвячена розробці та реалізації авторської радіопрограми «BookVoice», спрямованої на висвітлення сучасних книжкових трендів, літературних подій та культурних явищ у книжковому просторі України та світу.

Програма реалізована у мультижанровому форматі та охоплює аналітичні огляди книжкових новинок і жанрових тенденцій, репортаж із книжкового фестивалю VinBookFest у Вінниці, інтерв'ю з молодою українською авторкою, а також огляд резонансної книжкової екранізації. Така структура забезпечує різноманітність контенту та дозволяє охопити слухачів із різними читацькими інтересами.

Програма розрахована на широку аудиторію – молодь і дорослих віком від 18 до 40 років, які цікавляться читанням і культурним життям. Проєкт може транслюватися на регіональному радіо, зокрема у Вінниці та області, а також розміщуватися на подкаст-платформах.

Проєкт реалізовано із застосуванням сучасного технічного та програмного забезпечення для запису й монтажу звуку. Матеріал програми збирався як у студійних умовах, так і безпосередньо на місці подій. Це забезпечило автентичність та живе звучання готового ефірного продукту.

***Ключові слова:** радіопрограма, книжкові тренди, радіожурналістика, літературна культура, українська література, популяризація читання, авторський проєкт.*

ABSTRACT

Zastavniuk A. Yu. Author's Radio Programme on Contemporary Book Trends «BookVoice». Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynsky State Pedagogical University, Vinnytsia, 2026.

The qualification work is devoted to the development and implementation of the author's radio programme «BookVoice», aimed at covering contemporary book trends, literary events and cultural phenomena in the book world of Ukraine and beyond.

The programme is implemented in a multigenre format and includes analytical reviews of book releases and genre tendencies, a report from the VinBookFest book festival in Vinnytsia, an interview with a young Ukrainian author, as well as a review of a widely discussed book adaptation. This structure ensures content diversity and allows reaching listeners with different reading interests.

The programme is intended for a broad audience – young people and adults aged 18 to 40 who are interested in reading and cultural life. The project can be broadcast on regional radio, particularly in Vinnytsia and the surrounding region, and can also be distributed on podcast platforms.

The project was realized using modern technical and software tools for audio recording and editing. The programme material was gathered both in studio conditions and directly on location. This ensured the authenticity and natural sound of the final broadcast product.

***Keywords:** radio programme, book trends, radio journalism, literary culture, Ukrainian literature, promotion of reading, author's project.*

4

ЗМІСТ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	5
1.1. Теоретична база.....	5
1.2. Обґрунтування проекту.....	7

1.3. Мета роботи.....	8
1.4. Джерела фактів.....	8
1.5. Технічні і програмні засоби	9
1.6. Сфера застосування.....	9
1.7. Апробація	10

II. СПЕЦИФІКА АВТОРСЬКОЇ РАДІОПРОГРАМИ ПРО СУЧАСНІ КНИЖКОВІ ТРЕНДИ «BOOKVOICE»

11

2.1. Структура радіопроеграми	11
2.2. Тривалість радіопроеграми.....	12
2.3. Музичний супровід	12
2.4. Ідейно-смысловий задум	12
2.5. Специфіка аудиторії	13

III. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....

14

IV. СЦЕНАРІЙ АВТОРСЬКОЇ РАДІОПРОГРАМИ ПРО СУЧАСНІ КНИЖКОВІ ТРЕНДИ «BOOKVOICE»

16

5

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Теоретична база

Сучасний медіапростір і книжкова культура в Україні перебувають у точці перетину, де журналістика отримує нову роль – не лише інформувати, а й надихати читати. В умовах повномасштабної війни інтерес українського суспільства до вітчизняної літератури суттєво зріс: читання стало не лише формою дозвілля, а й способом збереження ідентичності, осмислення дійсності та культурного спротиву. Водночас радіо як медіа переживає трансформацію – воно дедалі активніше освоює нові формати, зберігаючи при

цьому своєю ключовою перевагою: доступність і здатність створювати живий контакт із аудиторією. Саме тому авторська радіoproграма про книжкові тренди є не просто культурно-просвітницьким продуктом, а актуальним медіаявищем, що відповідає запитам часу.

Літературна діяльність перетворюється на активний процес, що включає не лише продукування різножанрових творів, але й використання інструментарію активної промоції українськомовної літератури через медіа. Це створює нові виклики для книговидавців, журналістів, піар-фахівців тощо. І водночас привертає увагу до основоположних національних духовних надбань народу, зафіксованих в українській книжці в складний історичний період. [1 с. 132]

У цьому контексті авторська радіoproграма «BookVoice» покликана стати дієвим містком між сучасним видавничим ринком та широкою аудиторією потенційних слухачів. Популяризація української книжки сьогодні потребує від журналіста відходу від застарілих суто рецензійних чи бібліографічних форм. Натомість на перший план виходить динамічний ефірний сторітейлінг, здатний перетворити розмову про літературні тренди на захопливий та інтерактивний аудіальний досвід. Зважаючи на те, що

6

сучасний слухач споживає інформацію на ходу, саме радіоформат забезпечує максимальну мобільність та емоційну близькість сприйняття контенту. Доцільність створення програми BookVoice підтверджується і соціологічними даними. Згідно з дослідженням Українського інституту книги «Читання в контексті медіаспоживання та життєконструювання» (2020), значна частина українців послуговується медіа як основним джерелом книжкових рекомендацій [15]. Це свідчить про те, що ЗМІ відіграють ключову роль у формуванні читацьких звичок та популяризації книги. Програма BookVoice органічно вписується в цю тенденцію, пропонуючи слухачам структурований, професійно поданий огляд актуальних книжкових трендів, новинок та

культурних подій.

Теоретичну основу роботи становлять праці з радіожурналістики та книжкової культури. Фундаментальним джерелом став підручник В. В. Лизанчука «Основи радіожурналістики» [9], який допоміг розібратися з правилами створення радіоефіру, його жанрами та методикою підготовки текстів. Специфіку роботи в ефірі та особливості програмування ми вивчали за працею О. Я. Гояна «Основи радіожурналістики і радіоменеджменту» [4]. Вона дала чітке розуміння, як зробити програму цікавою для слухача в умовах сучасної конкуренції. Важливим орієнтиром для визначення місії проєкту стали матеріали збірника «Образ» [1]. Дослідження про те, як книга та література розкриваються в новітніх українських медіа в умовах війни, допомогли обґрунтувати актуальність і доцільність створення програми «BookVoice» як сучасного та затребуваного медіапродукту.

Важливим орієнтиром при створенні проєкту став аналіз кращих зразків подібних медіапродуктів в Україні. Серед успішних аналогів варто виокремити програму «Книжкова полиця» з Тетяною Курмановою на «Громадському радіо». Цей проєкт демонструє якісне поєднання розмов про літературу з актуальним суспільно-політичним контекстом. Формат програми

7

побудований на живому діалозі з авторами та видавцями, де книга розглядається не просто як художній текст, а як рефлексія на події в країні. Абсолютно інший, але надзвичайно цінний ракурс представлений у подкасті «Титульний аркуш» на «Радіо NV». Він фокусується на бізнес-стороні та «внутрішній кухні» книжкової індустрії: від роботи редакторів і друкарень до маркетингу, логістики та фінансової складової ринку. Аналіз цього проєкту дозволяє простежити, як сучасні літературні тренди пов'язані з реальними ринковими процесами та можливостями видавців. Серед зарубіжних зразків – програми BBC Radio 4, зокрема «Book of the Week» та «A Good Read», які поєднують експертний аналіз з живою розмовою і розраховані на широку

аудиторію. Їхній досвід підтвердив, що успішна літературна радіопроеграма будується на балансі між інформативністю, емоційністю та доступністю викладу.

1.2. Обґрунтування проєкту

Радіопроеграма BOOKVOICE присвячена висвітленню сучасних книжкових трендів, літературних подій та культурних явищ у книжковому просторі України та світу.

В умовах повномасштабної російської агресії українське суспільство переживає значне культурне піднесення: книжкові фестивалі збирають тисячі відвідувачів, видавнича галузь активно розвивається, а запит на україномовний контент стрімко зростає. Читачі потребують зрозумілого та актуального медіапродукту, який не лише інформує, а й формує культуру читання. Радіоформат у цьому контексті залишається доступним і демократичним – він охоплює широку аудиторію незалежно від місця перебування слухача.

BOOKVOICE поєднує кілька рубрик різного характеру: оглядово аналітичні, репортажні та інтерв'ювальні. Такий мультижанровий підхід дозволяє утримувати увагу різних сегментів аудиторії, не перевантажуючи

8

програму одним типом контенту. Охоплення як світових книжкових новинок, так і українських видань та подій забезпечує поєднання локального та глобального контексту.

BOOKVOICE є не лише навчальним, а й потенційно тиражованим медіапродуктом: програма може транслюватися на регіональному радіо, поширюватися у подкаст-форматі або розміщуватися на онлайн-платформах.

1.3. Мета роботи

Метою роботи є розробка та реалізація авторського радіопроекту, що

висвітлює актуальні тенденції сучасного книжкового світу для широкої україномовної аудиторії. Програма BOOKVOICE спрямована на популяризацію читання як цінності та підтримку українського книжкового середовища засобами радіожурналістики. Мультижанровий формат програми дозволяє охопити різні аспекти книжкового життя – від літературних новинок і фестивальних подій до авторських інтерв'ю та кінокритики, що дозволяє зацікавити слухачів із різними читацькими інтересами.

1.4. Джерела фактів

Під час підготовки програми використовувалися кілька типів джерел. Інформацію про актуальні книжкові тренди та новинки 2026 року взято з онлайн-платформ – зокрема з медіапорталу «Експеримент» (<https://md.eksperiment.org/post/20260105-literaturni-trendy-2026-v-ukrayini-jaki-zhanry-obuyatymut-chytachi>) та платформи Budni від robota.ua (<https://budni.robota.ua/career/knizhkovi-novinki-2026>). Інформацію про VinBookFest отримано з офіційної сторінки фестивалю у соціальних мережах.

Окремим джерелом стали коментарі відвідувачів VinBookFest, зібрані під час особистої присутності на фестивалі, а також актуальна інформація від книгарні щодо новинок, які вже надійшли у продаж.

9

1.5. Технічні і програмні засоби

Для створення програми використовувався комплекс технічних засобів. Основним пристроєм для запису слугував мікрофон Proove Record Type-C (PMRC00010202), підключений до смартфона. Він використовувався як під час запису студійних частин, так і під час інтерв'ю та вуличного опитування на VinBookFest. Паралельно для фіксації звуку застосовувався диктофон із застосунком Voice Recorder Pro, що забезпечило надійність запису в різних умовах.

Монтаж і зведення програми здійснено на комп'ютері у програмі Sound

Forge. Це професійний редактор звуку, який широко використовується у сфері радіовиробництва, звукозапису та постпродакшну. Програма дозволяє працювати з багатоканальним аудіо, точно редагувати звукові доріжки, налаштовувати рівні гучності, прибирати фонові шуми та накладати музичні підложки і джінгли. Завдяки широкому набору інструментів обробки звуку Sound Forge забезпечує високу якість кінцевого аудіопродукту. Використання цього програмного забезпечення дозволило змонтувати всі записані матеріали – студійні, польові та музичні – в єдину цілісну програму з якісним ефірним звучанням.

1.6. Сфера застосування

Програма BOOKVOICE орієнтована на широку аудиторію – насамперед молодь і дорослих віком від 18 до 40 років, які цікавляться читанням, літературою та культурним життям. Завдяки локальній складовій – висвітленню VinBookFest – програма є актуальною передусім для регіонального радіомовлення у Вінниці та області. Водночас відповідно до сучасної практики багатоформатних медіа готовий аудіоматеріал може розміщуватися на подкаст-платформах – зокрема Spotify або Apple Podcasts – що дає слухачам змогу повернутися до програми у зручний час і розширює охоплення аудиторії за межі традиційного радіоефіру.

10

1.7. Апробація

Основні положення кваліфікаційної роботи пройшли апробацію у формі участі в наукових конференціях та публікації у фаховому збірнику. Статтю «Авторська радіопрограма як формат популяризації читання» опубліковано у збірнику наукових статей «Журналістика й мистецтво слова», випуск 18 (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, Вінниця, 2026. С. 45–49).

Тези «Літературна платформа "Аркуш" як інструмент формування

сучасних книжкових трендів в Україні» представлено на Всеукраїнській студентській науковій онлайн-конференції «Актуальні проблеми журналістики» (Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка, 30 квітня 2026 р.).

Також взято участь у IV Всеукраїнській науково-практичній конференції молодих вчених «Сучасний масмедійний простір: реалії та перспективи розвитку» (Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, 23 квітня 2026 р.) та у III Всеукраїнській студентській науково-практичній онлайн-конференції «Інтернет-журналістика та новітні технології в сучасних медіа» (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, 5 травня 2026 р.).

11

II. СПЕЦИФІКА АВТОРСЬКОЇ РАДІОПРОГРАМИ ПРО СУЧАСНІ КНИЖКОВІ ТРЕНДИ «BOOKVOICE»

2.1. Структура радіопроеграми

Програма BOOKVOICE побудована за чітким рубричним принципом – кожен блок має власну тему, формат і внутрішню логіку. Програма відкривається коротким вступним словом ведучої, яке задає тон і окреслює тематику випуску. Далі послідовно розгортаються п'ять рубрик.

«Книжковий сезон» – аналітичний огляд актуальних книжкових жанрів і трендів. Рубрика знайомить слухачів із найпомітнішими тенденціями сезону та книжками, які варті уваги.

«Літературні події» – репортажний блок, присвячений книжковим подіям і фестивалям. Рубрика включає авторський коментар ведучої та живі голоси учасників і відвідувачів.

«Голос автора» – інтерв'ю з українським письменником. Рубрика дає авторові можливість розповісти про свій творчий шлях, натхнення та книгу від першої особи.

«Книжкові новинки» – огляд найактуальніших видань від запрошеної експертки, доповнений коментарем представника книгарні. «Екранізації» – огляд резонансної книжкової екранізації за участі кінокритика, який розглядає стрічку в контексті першоджерела. Програму завершує коротке підсумкове слово ведучої. Між рубриками використовуються джингли, музичні підложки та перебивки, які забезпечують ритмічність ефіру і допомагають слухачеві орієнтуватися у структурі програми.

12

2.2. Тривалість радіопрограми

Загальна тривалість програми BOOKVOICE становить 27 хвилин 46 секунд. Такий хронометраж є оптимальним для радіопрограми культурно просвітницького спрямування — достатнім для повноцінного розкриття теми в кожній рубриці, але не надмірним, щоб утримати увагу слухача від початку до кінця.

2.3. Музичний супровід

Музичний супровід програми BOOKVOICE виконує структурну та атмосферну функції. Для оформлення ефіру використовуються три елементи: джінгл, музичні підложки та перебивка. Усі треки підібрано з платформи Bensound, яка надає ліцензовану роялті-фрі музику для використання у медіапроектах.

Джінгл (Bensound – Creative Minds) звучить на початку програми та після рубрик, формуючи впізнаваний звуковий образ програми. Підложка 1 (Bensound – Once Again) та підложка 2 (Bensound – Memories) супроводжують мовлення ведучої, створюючи відповідний настрій і забезпечуючи емоційний фон для сприйняття контенту. Підложка 3 (Bensound – Vanishing Hope) використовується під час читання авторського уривку з книги, підкреслюючи атмосферу тексту. Перебивка (Bensound – Perception) позначає переходи між смисловими блоками всередині рубрик, надаючи ефіру ритмічності та

динаміки.

2.4. Ідейно-смісловий задум

Головна ідея програми BOOKVOICE – показати, що книжковий світ живий, різноманітний і доступний кожному. Програма створювалася з бажанням говорити про літературу цікаво і невимушено – так, щоб слухач не просто отримав інформацію, а відчув справжній інтерес до читання.

13

Важливою частиною задуму є показати, що книжкове життя існує не лише на сторінках, а й у самому місті: є фестивалі, події, місця, куди можна прийти і відчувати себе частиною читацької спільноти. Це особливо актуально в час, коли культурне життя стає формою спротиву і способом зберегти себе.

Окремою цінністю програми є увага до молодих українських авторів, які ще тільки починають свій шлях у літературі, але вже несуть свіжий погляд і самобутні історії. Їхня присутність в ефірі – це можливість для слухача відкрити нове ім'я, а для автора – бути почутим широкою аудиторією.

2.5. Специфіка аудиторії

Цільова аудиторія програми BOOKVOICE – молодь і дорослі віком від 18 до 40 років. Це люди з різними читацькими інтересами: від любителів фентезі та трилерів до шанувальників документальної прози та української літератури. Саме тому програма не зосереджується на одному жанрі чи темі, а пропонує різноплановий контент, у якому кожен слухач може знайти щось для себе. Програма також розрахована на тих, хто лише починає відкривати для себе світ книжок і потребує зрозумілого та доступного орієнтира у великому книжковому просторі.

14

III. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Барчан О., Пушкар М. Нові українські медіа як простір репрезентації

книги в умовах війни. *Образ*. 2025. Вип. 3 (49). С. 130–140.

2. Гаврилук І. Подкасти в системі українських інтернет-медіа. *Образ*. 2022. Вип. 1 (38). С. 72–79.

3. Гарачковська О. Жанрові особливості інтерв'ю в сучасному інформаційному просторі. *Український інформаційний простір*. 2021. № 1 (7). С. 86–93.

4. Гоян О. Я. Основи радіожурналістики і радіоменеджменту : підручник. 2-ге вид., допов. Київ : Веселка, 2004. 243 с.

5. Книжкова полиця з Тетяною Курмановою. *Громадське радіо*. URL: <https://hromadske.radio/podcasts/knyzhkova-polytsia-z-tetianoiu-kurmanovoiu> (дата звернення: 05.06.2026).

6. Книжкові новинки 2026. *Budni*. URL: <https://budni.robota.ua/career/knizhkovy-novinky-2026> (дата звернення: 05.06.2026).

7. Ковтун Н. О. Літературні подкасти в медіапросторі: тематично-жанрові пріоритети. *Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації*. 2023. № 1 (53). С. 71–79.

8. Літературні тренди 2026 в Україні: які жанри обиратимуть читачі. *Експеримент*. URL: <https://md-eksperiment.org/post/20260105-literaturni-trendy-2026-v-ukrayini-jaki-zhanry-obyratymut-chytachi> (дата звернення: 05.06.2026).

9. Лизанчук В. В. Основи радіожурналістики : підручник. Київ : Знання, 2006. 628 с.

10. Миронченко В. Я. Основи інформаційного радіомовлення : підручник. Київ: Інститут змісту і методів навчання КУ ім. Тараса Шевченка, 1996. 440 с.

11. Пенчук І. Види радіомовлення : навчально-методичний посібник. Запоріжжя : ЗІДМУ, 2004. 274 с.

12. Пенчук І. Л. Радіожурналістика: основні засади функціонування :

методичні матеріали. Запоріжжя, 2004. 238 с.

13. Ренська Г. І. Студентське телерадіомовлення в Україні: уміти чути й бачити інших. *Наукові записки Інституту журналістики*. 2013. Т. 50. С. 84–88.

14. Титульний аркуш. *Radio NV*. URL: <https://podcasts.nv.ua/podcast/758-titulniy-arkush.html> (дата звернення: 05.06.2026).

15. Читання в контексті медіаспоживання та життєконструювання : аналітичний звіт. Київ : Український інститут книги, 2020. URL: <https://ubi.org.ua/uk/activity/doslidzhennya/doslidzhennya-2020> (дата звернення: 05.06.2026).

16

IV. СЦЕНАРІЙ АВТОРСЬКОЇ РАДІОПРОГРАМИ ПРО СУЧАСНІ КНИЖКОВІ ТРЕНДИ «BOOKVOICE»

Автор: Анна Заставнюк

Текст читали: Анна Заставнюк, Катерина Кірчева

(Джингл)

(Підложка 1)

Ведуча: Усім привіт. На годиннику 15:00. В ефірі програма BOOKVOICE. І з вами у студії її ведуча – Анна Заставнюк. Сьогодні поговоримо, чим живе книжковий світ просто зараз: які жанри набирають обертів, що видавці готують для українських читачів і які теми цього року особливо гостро звучать у літературі. Вмощуйтеся зручніше – починаємо.

(Підложка 2)

(Рубрика «Книжковий сезон»)

Ведуча: Травень – це особливий книжковий місяць. Надворі тепліє, дні довшають, і якось само собою хочеться взяти щось у руки і читати. Довго та з

задоволенням. То що ж обирають українські читачі цієї весни? (Перебивка)

Починаємо з нонфікшну. Не сухі факти і цифри – а історії, від яких мурашки по шкірі. Бо найстрашніше і найцікавіше – це те, що насправді було. Ось книжка Едуарда Андрущенко «Агент з ведмедиком» – документальне розслідування про письменника Віктора Петрова, який вдень писав інтелектуальну прозу, а вночі був агентом НКВС. Звучить як сценарій до серіалу – але це все правда.

(Перебивка)

Далі – фентезі і великі серії. Бо одна книжка – це вже замало. Сучасний читач хоче не просто історію, а цілий світ, у який можна повертатись знову і

17

знову. Цього року видавництво «Богдан» стартує з п'яти томним циклом «Чорна призма» Брента Вікса – епічне фентезі, де магія світла визначає політику, релігію і баланс влади. Якщо ще не починали – саме час.

(Перебивка)

Є жанр, який назавжди оселився в топах – психологічний трилер. Ненадійні оповідачі, закриті простори, таємниці, які розкриваються в найнесподіваніший момент. Зверніть увагу на «Ув'язнений» Фріди Мак Фадден – медсестра приходить працювати у в'язницю і раптом з'ясовує, що один із найнебезпечніших злочинців – її колишній коханий. Якщо ви хоч раз казали собі «ще одну главу» о другій ночі – ви точно знаєте, про що мова.

(Перебивка)

Тренд, який якраз до весняного настрою підходить ідеально. Японці подарували світові жанр під назвою *healing fiction* – буквально «проза, яка лікує». Ніяких погонь, ніяких зрад і драм. Натомість – тиха історія про людину, якій боляче, і про те, як вона поступово повертається до життя. Часто через щось просте: чашку чаю, старий будинок, або – як у книжці «Випишемо вам

кота» японського автора Шьо Ішіди – через кота, якого буквально виписують як ліки. У Кіото є клініка, що лікує життєві кризи саме так. Звучить мило – але це дуже чесна проза про самотність і відновлення. І в час, коли новини включати страшно, такі книжки стають справжнім рятунком.

(Перебивка)

І наостанок – те, що важливо саме для нас. Українські автори все впевненіше говорять про війну, пам'ять і жіночий досвід від першої особи. Збірка «Баби-онучки» – це голоси реальних жінок з різних куточків України, їхні спогади про голод, війну і життя, записані живою діалектною мовою. Це не просто проза – це пам'ять, яку важливо зберегти.

18

(Перебивка)

Отже цієї весни – нонфікшн, який пояснює нас самих, фентезі для довгих вечорів, трилери без сну, кіт як ліки і голоси, які треба чути. А ми рухаємось далі.

(Джингл)

(Підложка 2)

(Рубрика «Літературні події»)

Ведуча: А тепер – про те, де книжки живуть не на полицях, а просто неба. Бо читання – це не завжди про тишу і самотність. Іноді це про натовп однодумців, запах свіжої фарби на сторінках і чергу до улюбленого автора за автографом.

16 і 17 травня на Європейській площі у Вінниці відбувся VinBookFest – книжковий фестиваль під гаслом «Історії, які єднують покоління». Щодня з 11 до 19 години – книжковий ярмарок, творчі зустрічі з авторами, панельні дискусії, фотозони і дитячі локації. Окремий простір фестивалю – BookHub,

простір живих історій.

Цього року фестиваль зібрав справді потужну авторську програму. Серед гостей – Василь Шкляр, Дара Корній, Ірен Роздобудько та багато інших відомих імен. Дві локації, два дні, десятки подій – від публічних розмов і авторських читань до панельної дискусії «Сила слова і пам'ять поколінь».

Особливою родзинкою фестивалю стала можливість зустрітися з авторами особисто. Багато книг представляли самі письменники – тож відвідувачі могли не просто придбати омріяне видання, а й отримати автограф просто з рук автора, поставити запитання, почути історію написання книги й просто поспілкуватися. Саме такі живі зустрічі

19

перетворюють книжковий фестиваль на щось більше, ніж ярмарок, – на справжню розмову між читачем і творцем.

Я не могла не вирушити на фестиваль особисто – і, звісно, не втрималась, щоб запитати відвідувачів про найголовніше: чому вони тут, що їх здивувало і чи хочеться повернутись наступного разу.

(Перебивка)

– **Ви вперше на VinBookFest чи вже бували?**

– Ні вперше і саме як учасниця теж вперше.

– Цьогоріч я вперше завітала на букфест, адже останнім часом я дуже люблю читати книжки, і тому цей захід мені дуже відгукнувся – хотілось також зануритись в цю атмосферу таких самих однодумців, як і я. І дійсно, я поки під великим враженням, бачачи, скільки людей сьогодні прийшло, скільки людей хочуть читати, люблять читати. І ти приходиш і бачиш кожного з книжкою – і ти розумієш, що зараз для нас такі заходи є дуже важливими.

– Минулого року був. Були наші викладачі (мова йде про викладачів

ВДПУ) і керівництво було. Цікаво. Ми там презентували книгу Пашенка про Вінницю. Я там був і науковим редактором, і автором статті, і мені було цікаво. Людей було багато, так як і зараз, – і це добре, що є така традиція. Що вона самоутверджується, ця традиція. Укоріняється у Вінниці. Проростає.

– Ні, я вже бувала. По-перше, це у нас вже проводиться не перший раз – навіть вже не знаю, четвертий раз чи який. Але не в такому масштабі, як зараз.

– **Що вас привело сюди саме сьогодні?**

– Взагалі тут ми представляємо конкретний магазинчик. Це аніме к-поп магазин вінницький. І сюди ми прийшли для того, щоб показати вінничанам

20

більше видавництв, тому що не всі мають можливість приїхати, поспілкуватися наживо з читачами. Тому ми вирішили – чому б не зібрати всіх, з ким ми співпрацюємо, і презентувати. Розказувати, що аніме не тільки для дітей, манга буває як для підлітків, так і для дорослих.

– Так як я нещодавно тільки почала читати, я не ознайомена з більшістю видавництв. Але я обожаю КСД, я обожаю Vivat – і на цьому фестивалі вони також представлені. І мене дуже сильно захоплює те, що великі черги, всі просто стоять, всі вибирають книжку, яку вони хочуть, вони знайомі з багатьма авторами, з видавництвами – і це дійсно дуже круто. Звісно, я ще побачила, ознайомила з іншими видавництвами, тому хочу сьогодні купити щось собі з новеньких книжок.

– Я прийшла відпочити, погуляти, подивитись. Вчора вже була, а сьогодні ще подругу взяла з собою. Мені дуже сподобалось, що тут сидять самі автори. Не просто книжки на полицях – а живі люди, які їх написали. І автографи дають. Це щось особливе.

– **Як Вам організація фестивалю?**

– Мені подобається момент шатра, що він є. Що це комфортно. Мені

особисто подобається наша локація, тому що нам чути деякі лекції. І якщо, наприклад, біля нас немає людей, можна погріти вуха.

– В цьому році більше видавництв. І є таке шатро, якого не було минулого року. І ця площа вже дійсно перетворюється на те, що люди можуть зібратися, поспілкуватися і відвести душу.

– Він більш масштабний – це по-перше. І він більш об'ємний, незважаючи на війну. І все-таки організовано добре. Але я те покоління, яке пам'ятає колишні часи, і мені боляче дивитись на той павільйон, який там стоїть – все-таки прибрати написи, але попіл лишився. І в цьому році людей

21

більше. Більше молоді. Зупиняються біля кожного шатра, чимось цікавляться, запитують, купують. І все-таки є зрушення в цьому.

(Перебивка)

VinBookFest – це не просто ярмарок книжок. Це місце, де місто нагадує собі, що воно читає, думає і хоче більшого. І судячи з того, скільки людей прийшло цьогоріч – традиція не просто живе. Вона проростає. Саме так, як сказав один із відвідувачів.

Ми ще повернемося до подій та фестивалів у наступних випусках. А поки – ми переходимо до рубрики «Голос автора» – і сьогодні в ній молода авторка Крістіна Мокружицька, яка пише про слов'янську богиню зими і смерті – Морану. Про те, як народжується книга і як герої починають жити власним життям – слухайте просто зараз.

(Перебивка)

(Підложка 2)

(Рубрика «Голос автора»)

В: Перед тим, як ми поринемо у світ давніх богів, розкажи трохи про

себе. Хто ти поза межами письменництва, як розпочався твій творчий шлях.

К: Спочатку розкажу, як розпочався мій творчий шлях. Мені здається, письменництвом я цікавилась ще з дитинства. Я любила вигадувати історії. Мені здається, багато дітей любили вигадувати історії, але я була занадто заглиблена в тих історіях. Взагалі полюбила фентезійний всесвіт через Monster High, Ever After High – це було просто найкраще із того, що я любила, і дало мені оцей запал робити щось нове і вигадувати. А взагалі почала я писати після початку коронавірусу – точніше, саме в 2020 році. Почала писати після перегляду «Щоденників Вампіра». Тому що мені дуже сподобався цей серіал і я захотіла написати таку історію – так і виникла ідея

22

для книги. Точніше, це трилогія, яка має вийти після цієї книги: «Серце Купала», далі «Болото невизнаних» і потім «Троянда Вічності». Вона спочатку вигадувалась як підліткова, схожа на «Щоденники Вампіра», але я вирішила потім, що краще все-таки зробити повністю інший фентезійний світ.

В: Як до тебе прийшла ідея написати саме про Морану? Що тебе зачепило в образі цієї богині?

К: Взагалі про Морану я подумала написати саме 2025 року. Коли я прочитала книгу Тані Гуд «Дім між трьох світів». Взагалі до того я розмірковувала над темою смерті, і були такі певні три причини, коли я почала дуже активно над цим розмірковувати. Це смерть мого друга – Діми. Також коли я поїхала в Гданськ – тоді я по обміну навчалась – хоч як там гарно не було, але по факту я через травму, через смерть не змогла активно спілкуватися з іншими. І я більш занурилася в себе, і не було цієї активності з іншими людьми. Саме тоді я почала думати про смерть, думати, що смерть у нашому житті – це не погане. Як кажуть інші, що смерть – це погано. Смерть – це погано для тих, хто залишається тут, після того як помирає, наприклад, його близький. Але для близької людини це звільнення, в тому чи іншому випадку.

Як би це не звучало, але все одно смерть – це звільнення. Так чи інакше. І от Морана – вона відображає це колесо. Колесо часу вона відображає. Тому що є початок і є кінець. І навіть після кінця завжди настає початок. І після того як я прочитала саме цю книгу «Дім між трьох світів» – дивлюся, що Морана погана. Просто зло всіх злих, найгірше що може бути. Мені це не сподобалось, я хотіла дізнатися, а що було бекграундом її, яка була б її передісторія. Тому що там вона народилася богинею, а я хочу, щоб вона не народилася людиною, а навпаки – побула в житті людини. Побула людиною і навіть не думала про те, що вона має бути богинею. І як взагалі може це статись

23

В: Тут плавно перейдемо до наступного питання. Морана в твоїй книзі ближча до міфологічного образу чи це вже твоє авторське переосмислення?

К: Саме її зовнішні характеристики відповідають її міфологічному образу. Тому що вона бліда, біла майже. Має чорне довге волосся. Тільки в її міфологічному образі такі кришталево-блакитні очі, а я захотіла зробити їй сині, глибокі як море. Але саме її характер – він переосмислений. Повністю, мені здається. Я хотіла зробити так, щоб вона любила життя, любила душі. Любила також інших людей – тих, що справді заслуговують на любов, навіть тих, які не заслуговують. Але в них є душа, а якщо у них є душа – значить, можна щось виправити. Тому що інколи тіло людини робить не те, що хоче її душа – і саме цим Морана і керується.

В: І щоб слухачі відчули цей світ – пропоную послухати уривок із книжки Крістіни.

(Підложка 3)

«Сонце повільно підіймалось над селом, торкаючись трави, де тремтливо блищала роса. Спів птахів долинав дивно, віддалено, наче з глибин печери. Морана озирнулась навкруги і застигла. Село враз спорожніло,

жодного руху, жодного звуку, окрім стукоту власного серця. Та в наступну мить із тіні між хатами почали з'являтися люди. Спочатку кілька постатей, потім десятки. Вони виходили з-за воріт, визирали з вікон, ставали обабіч дороги. Жоден не говорив. Вони просто спостерігали. Їхні погляди були холодні, настирливі, мов голки, що впивалися просто в шкіру.

Для Морани це все було занадто, вона зробила крок назад, але земля під ногами стала важкою, стримуючи її. І тоді вони рушили. Одночасно, без жодного звуку. Їхні обличчя спотворилися, роти розз'явилися в німому крику, очі почорніли. Серед натовпу вона побачила хлопчика. Блідого як примара.

Його рука

24

трималася на тонкій жилці, гоїдалася при кожному русі, немов ганчір'я. Він тягнувся до неї, а губи беззвучно промовляли: "Чому ти не допомогла?"

Морана залякла. Вона знала цього хлопця. Перший, кого не змогла врятувати. Перша смерть, що оселилась у її серці.»

В: Яким є світ книги – це давньослов'янський світ, фентезійний аналог чи повністю авторський всесвіт?

К: Спочатку задумувався повністю авторський світ. Створений самою собою – щось придумати. Але я захотіла додати більше нашого. Більше українського туди додати, додати давніх слов'ян. Взагалі світ – це ще за тисячу років до нашої ери, тому що там також у мене є дещо з біблійними фрагментами. Хоч і це про давніх слов'ян, слов'янська міфологія, але так само я дуже активно дивлюся саме в біблійну сферу. Тому що там у мене є дуже дуже багато відсилок, і я просто кайфую від того, наскільки воно там поєднано. Це навіть більше передісторія нашої України. Саме так.

В: Що для тебе було найважливішим у створенні атмосфери слов'янського фентезі?

К: Саме оця автентичність, реалістичність. І навіть через побут

показувати їхню релігію, їхні вірування, їхні традиції. Я ще багато досліджую, зараз багато скуповую книг саме на дослідження міфології, бо це все пов'язано. Наприклад, чому люди не виходили в повний місяць до озер – чого вони так боялися? Чому якщо не було в хаті домовика, то що це означало – що хата проклята, чи навпаки просто злі господарі? І як визначити, чи був взагалі той домовик, чи не був. І я хотіла це все передати в книзі, в цій атмосфері. І я вважаю, що зараз це особливо потрібно, тому що ми забули наше коріння – і я хочу своєю історією його відновити і якось направити.

В: Крістіно, я тобі дуже дякую за цю відверту розмову. Стежте за авторкою і за тим, як Морана оживає на сторінках її книги. А ми продовжуємо – залишайтеся з нами.

25

(Джинг)

(Підложка 1)

(Рубрика «Книжкові новинки»)

Ведуча: Час дізнатись, що зараз штурмує книжкові полиці і списки очікування по всьому світу. Катерина – людина, яка читає більше за всіх нас і точно знає, що варте вашої уваги. Катерино, твоє слово.

К: Дякую! Друзі, якщо ви давно шукаєте привід зайти в книгарню – сьогодні він у вас є. Новинок 2026 року вже стільки, що очі розбігаються. Я зібрала найцікавіше – слухайте уважно.

(Перебивка)

Почнемо з того, чого чекали вісім років. Ден Браун повернувся навесні 2026 року з новим романом про Роберта Ленгдона – «Таємниця таємниць». Шифри, загадки, напружені переслідування крізь культурні пласти цивілізації. Якщо ви колись не спали до ночі з «Кодом да Вінчі» – ця книжка для вас.

(Перебивка)

Стівен Кінг теж не відстає – його збірка «Темрява, як ви любите» містить дюжину оповідань, частина яких виходить друком уперше. Кожне – це окрема

подорож у темні закутки свідомості. Ідеально для тих, хто любить читати ввечері і лякаться кожного звуку за вікном.

(Перебивка)

Тепер – те, про що шаленіє весь BookTok. «Вберегти тринадцятого» Хлої Волш – довгоочікуване продовження серії «Хлопці з Томмена». Емоційна проза про підлітків: перше кохання, травми, зцілення й дорослішання. Щиро, місцями болісно правдиво. Якщо шукаєте щось, від чого неможливо відірватись – ось воно.

(Перебивка)

Для тих, хто хоче затишку – «Кав'ярня "Пряний гарбузик"» Лорі Гілмор. Героїня успадковує кав'ярню в мальовничому маленькому місті та зустрічає 25 похмурого фермера, який намагається уникати всього, крім неї. Тепло, мило і саме те, що треба після важкого дня.

(Перебивка)

Тепер – наші, українські. І тут є одна книжка, про яку вже говорять дуже активно. «Боги мого краю дуже люблять кров» Євгенії Кужавської – гостра, щемлива проза про часи, коли молодість і революція існують поруч і обидві безжалісні. Головна героїня – сімнадцятирічна Вероніка Черняхівська. Навколо неї – бій під Крутами, наступ Муравйова, і країна, яка намагається вистояти. Історія про те, як виглядає молодість, коли навколо все горить. Читається на одному диханні – і залишає слід. Книжка виходить 21 травня – вже доступна до передзамовлення. Не прогавте.

(Перебивка)

І наостанок – трилер, після кого ви не довірятимете нікому. «Наступна місис Перріш» Лів Константін – продовження гучного бестселера про родину Перрішів. Ембер колись хитрістю втерлася в довіру до ідеальної родини і отримала життя, про яке мріяла. Але ідеальне життя швидко тріскає – повертається минуле, з'являються нові загрози, і починається справжня гра на виживання. Градус напруги тільки зростає – і відкласти книгу неможливо.

Читайте – і нехай кожна книжка стає відкриттям. До наступного випуску!

(Перебивка)

Ведуча: Катерино, дякуємо! До речі, я запитала у наших друзів із книгарні — які новинки вже є просто зараз на полицях. Слухайте самі!

«У продажі є книги авторки Хлої Волш – це буде велика серія, але при цьому будуть як окремі історії, які займають дві книги. Тобто буде дві книги про одну пару, дві книги – інша пара і дві книги – третя пара. Це романтичні історії, при цьому піднімається багато соціально-психологічних проблем, які можуть бути у підлітків, у дорослому віці теж, у закоханих. Серія дуже популярна серед людей віком від 18 років і до 35–40 – десь так орієнтовно.

27

Далі також отримали новинку Дена Брауна – автора, відомого своїми екранізованими книгами: це "Код да Вінчі", "Янголи і демони" та "Інферно". У цій книзі – нова пригода Роберта Ленгдона, професора, який вже знайомий нам із попередніх книг, і ця новинка писалася десь протягом 10–12 років. Дане видання іде із суперобкладинкою і також цифровим підписом автора, що підкреслює його ексклюзивність. Надалі книги вже видаватимуться без суперобкладинки та відповідно без цифрового підпису.

Також отримали книги Франка Тільє. Це детективи, трилери. Читають різного віку – ну, відповідно, теж від 18 років, тому що є медичні подробиці, є подробиці розтинів, убивств також. В автора є основна трилогія, скажімо так, з якої можна почати знайомитися з ним. І також є книги, які можна читати як окремі твори. Отримали нещодавно "Запаморочення" та "Норфєрвілл".

Також у жанрі фентезі та фантастики маємо кілька новинок. Одна з них – це "Ув'язнити дику пташку" – перша книга з дилогії. Друга частина планується на наступний рік, орієнтовно в лютому. Стиль книги дуже схожий на "Голодні ігри" – тобто антиутопія, виживання головної героїні. Події відбуваються у

в'язниці, де люди мають можливість купити собі доступ до того, щоб полювати на ув'язнених. Паралельно розгортатиметься романтична лінія і також лінія порятунку брата головної героїні. Тобто і політика, і романтика, і антиутопія. Цікаво.

Ще однією зі знакових серій – вона не новинка, але має дуже хороші, схвальні, позитивні відгуки – є серія Сари Гашем: “Спалений престол”, “Спадкоємиця Джасада” та “Корона Джасада”. Це також дилогія – вона вже завершена. Дуже гарно прописана політична сторона книг. Є любовна лінія, де чоловік не те щоб обожає головну героїню, але він є її підтримкою – і це дуже важливо. Тобто як би не було, але підтримка у нас завжди має бути. І самі події розгортаються на тлі Єгипту – тобто вплітається така близькосхідна тематика. Теж дуже цікаво.»

28

(Перебивка)

Поки ви додаєте новинки у список бажань – ми переходимо до історій, які вже живуть не лише на сторінках, а й на екрані. Говоримо про екранізації – прямо зараз.

(Перебивка)

(Підложка 2)

(Рубрика «Екранізації»)

Цього року в прокаті з'явився фільм, який зібрав усі можливі нагороди і змусив плакати глядачів по всьому світу. І ім'я цьому фільму – «Гамнет». Якщо ще не чули – саме час.

(Перебивка)

В: «Гамнет» – це історична драма режисерки Хлої Чжао, знята за однойменним романом Меггі О'Фаррелл. Сценарій вони писали разом. Хлоя Чжао – лауреатка «Оскара» за «Землю кочівників», і тут вона знову доводить, що вміє знімати кіно про найпростіші і водночас найболючіші речі – про родину, втрату і кохання.

З нами на зв'язку кінокритик – Данило. Розкажіть нам про фільм

«Гамнет» – чому про нього зараз говорять усі?

Д: Я переглянув багато фільмів цього сезону – але «Гамнет» стоїть окремо. І почну з того, що більшість людей навіть не знають цієї історії. Усі знають «Гамлета» – але мало хто замислювався, звідки він узявся. У Шекспіра справді був син на ім'я Гамнет, який помер від чуми. Саме з цього болю і починається фільм.

І одразу скажу – це не біографія. Тут немає театру і слави. Це історія родини. Чоловіка і дружини, які втратили дитину. В Англії XVI століття.

Джессі Баклі у ролі Агнес – це окрема розмова. Вона грає так, що забуваєш, що це акторка. Пол Мескал поруч із нею – не менш сильний. Разом вони створюють на екрані щось рідкісне – справжню близькість двох людей у горі.

29

Окремо хочу сказати про нагороди – бо список вражає. Перемога у глядацькому голосуванні на Міжнародному кінофестивалі в Торонто. «Золотий глобус» як найкращий драматичний фільм. Джессі Баклі – найкраща акторка і на «Золотому глобусі», і на Critics' Choice Awards. Вісім номінацій на «Оскар». На Rotten Tomatoes – 86% від критиків і 93% від глядачів. На Metacritic – 84 зі 100. Таке буває рідко – коли всі настільки однотайні.

В: Даниле, дякуємо за такий детальний огляд. «Гамнет» – в українському прокаті з березня. Книжка Меггі О'Фаррелл є в українському перекладі. Раджу і те, і інше – але майте під рукою серветки.

(Джинг)

(Підложка 1)

Ведуча: Сподіваюся, ця програма надихнула вас на нові відкриття – книжкові і не тільки. Це був BookVoice. До зустрічі!